

Zgodba o muciki in psičku.

Spisal Julij Slapšák.

Takrat, ko so pri krčmarjevih klali za semenj, se je dogodila ta zgodba.

V shrambi na polici so bile klobase in pa lonec z mlačno vodo. Okoli lonca je bila ovita vrvica, in na koncu te vrvice so bile navezane klobase.

Sam Bog ve, kdo je prinesel vrvico in storil to neumnost. Za svojo osebo sem jaz še sedaj docela prepričan, da je otvezla lonec in spela klobase z njim iz gole norčije krčmarjeva mlajša hčerka. Zakaj ona je še vedno bila, je in ostane „vsa kozja“, kakor ji večkrat ponagaja starejša sestra. Pa naj je že krčmarjeva mlajša hčerka nagajivka to storila ali pa kdo drugi — iz norčije ali kdove iz katerega nagiba — to je naposled že vseeno. Važna in poudarka vredna je za nas le resnica, da so bile klobase, ki so ležale na polici, za lonec privezane, in da je dobršen kos vrvice bingljal precej globoko dol ob zidu.

Pa jo pridrmavha takrat sladkosnedna mucika v shrambo. Ob polici obstoji in povoha. V tanki mali nosek ji udari mamljivi duh po svežih klobasicah. Pogleda kvišku. Poželjive oči ji kar obstanejo na vabljivih in dišečih klobasicah na polici. Kako rada bi jih vsaj pokusila!

„Mucika, kradla boš!“ ji zašumi po glavi.

Muciko je kar pretresel ta glas. „Kradla boš!“ je ponovila tiho tudi sama in se zasmejala. — Toda majhna je še bila: kako jih bo neki dol dobila? — He-hej, kar brez skrbi: Skok — skok! In klobasice bodo njene. O, mucike umejo tak posel, četudi so še majhne! — Uf, kaj pa, če so mati blizu? Saj res! Previdnost nikjer ne škoduje. Mucika najprej ogleda vse naokrog. V njeno veliko veselje ni bilo čuti žive duše blizu. „Brez skrbi sem,“ si je rekla. Že je počenila, da bi skokoma planila na polico h klobasicam. Toda v tistem hipu je zalajal zunaj psiček. Jôv, mar li kdo prihaja? Ali mati?

Mesto k dobrim klobasicam je odskočila mucika v kot in se potajila. Pričakovala je, da zdajdaj plane kdo v shrambo, in smukniti bo morala vun kakor pred lačnim volkom. Toda nikogar ni bilo. To jo je nekoliko pomirilo, vendar h klobasicam na polico se le ni upala: gospodinja jo ima že itak na sumu. In brez usmiljenja bi morala od hiše, da jo zaloti pri prepovedanem dejanju.

Na vso moč se je zatajevala mucika v kotu, a popolnoma le ni mogla zatreti v sebi prevelike izkušnje. „I, vsaj majceno naj vidim slatne klobasice,“ si je rekla in uprla pogled na polico. Ah, kako rada bi se že mastila z dobrimi klobasicami! Oblizovati se je začela in požirati debele sline, kakor da že cmaká dobrote s police. Pa kar vzdigovalo jo je nekaj od tal in vleklo h klobasam. Začula je v sebi moč, da bi skočila kar iz daljave, iz kota na polico. Res, kar vrglo bi bilo kmalu muciko h klobasam. Toda

zunaj je še vedno polajeval psiček, nalahno in počasi, kakor da vidi človeka, ki se bliža shrambi. Mucika je pogledala v stran in zamižala, da je mogla še dalje strpeti v kotu.

Zdaj se porodi pretkani muciki lepa misel v glavi. S tačkami si pogladi brkice in si reče: „M-hm, mati me imajo že itak hudo na piki. Še ob to ime in veljavo, ki jo uživam zdaj, bi utegnila priti. Ne, ne: kradla ne bom, náka, ne bom; jaz že ne! Hoj, njega privabim v shrambo, neumnega psička. Ta norček naj poizkusi srečo. On naj gre po kostanj v žerjavico. Porečem mu, naj spravi klobase na tla, pospravim jih pa že kar jaz sama v kraj, v želodec, hi-hi-hi-hi!“ . . .

Ko je mucika poslednjikrat pogledala po klobasah, je opazila čisto dobro tisto vrvico, ki je bingljala tamkaj dol po zidu. Treba bi bilo samo krepko potegniti, in klobasice bi prifrčale kar same pod gobček. „He-hej, le gre naj psiček in potegne za vrvico,“ je rekla zdaj odločno, odprla oči in skočila na prag. Tam je pogledala, če morda le kdo prihaja. Psiček je še vedno polajeval, a uverila se je mucika kmalu, da laja psiček le za kratek čas. Je pa zamijavnila tedaj mucika, vzdignila sprednjo tačico in mignila psičku v shrambo.

Pa psiček je le stal vedno na enem mestu zunaj, migal z repkom ter še vedno polajeval nalahko, za kratek čas in v svojo zabavo. Ga pa pokliče mucika, rekoč: „Mijavc, mijavc, psiček, pridi, pridi v shrambo! Oj, ti ne veš, kaj vse dobrega je tu notri. Jej, kakšne dobre reči so gori na polici! Mijavc, mijavc, psiček, oj pridi, pridi v shrambo!“

Ni ga bilo treba siliti norčka. Poskočil je veselo pa pribeskal v shrambo. „Hov, hov-hov-hov, kaj je, mucika?“ je vprašal, ko je priskakljal preko praga.

„Nikar ne bevskaj in ne razsajaj takó,“ ga je posvarila mucika, nato pa mu pokazala klobase gori na polici ter je odgovorila dobrohotno in priliznjeno, kar se da: „Vprašuješ še, kaj je? Hoj, kar tu le gor poglej, pa boš videl, kaj. To so dobre, pa še kako dobre in slastne te klobasice na polici!“ Pri teh besedah zacmaká mucika in tako poželjivo in zapeljivo pogleduje na polico, da mladega in neizkušenega kužeta kar pretrese slast po klobasicah in se mu kar nadebelo pocede sline po goltancu, kakor da že žveči preimenitno kosilce.

Ej, nikdar ni mogel verjeti psiček, da je mucika dobrosrčna živalca. O, pa je, dobra in usmiljena. „Glejte, saj me je povabila danes na mastne koline.“ Tako si je natihoma govoril norček ter je iz dolžne hvaležnosti vdano zalajal. A mucika se ni prav nič brigala za njegovo veliko in vdano hvaležnost. Kaj so ji bile mar take neumnosti, ko jo vendar klobase, edino klobase mikajo danes, — oj dobre klobasice, ki ji tako prijetno dregajo v nos. Holej, pa še bevskal bi rad v shrambi ta tepček! Kar huda je že nanj mucika, a vun ga le ne mara poditi! Samo s tačko mu da previdno na gobčku znamenje, naj bo tiho. Potlej mu pa takoj pokaže z očmi na tisto usodno vrvico in začne odkimavati prekanjeno z glavo, češ: „Saj ne veš, kaj storiti. Ne veš, ne, hi-hi-hi-hi!“

Psiček res ni vedel, kaj storiti. Mucika ga je morala iznova opozoriti na tisto vrvico, ki je precej globoko padala in mahala dol s police. In kar pošteno mu je morala zatrobiti na uho, da jo je umel. „Hej, poskoči, pravim,“ ga je učila mucika, „poskoči, in stegni se po zidu in zgrabi za vrvico in potegni, pa se nama odpre raj: dobre klobasice padejo dol in nama kar same priromajo pod gobček, veš!“

Še je stal psiček mirno ter mígal enakomerno z repkom. „Tepček, saj še zdaj ne veš, kaj storiti!“ mu je zabrusila prekanjenka zvito v obraz in se namrdnila jezno. Strašno neroden se ji je zdel psiček in odločno prepočasen.

„Da ne?“ se je zavzel tedaj psiček in potlej se odrezal možato: „Potegniti je treba, drugega nič, hov-hov-hov-hov!“ Poredna in navihana mucika ga je pa naglo podražila, češ: „E, e, saj nisi takó močan; jaz ti že ne verjamem, da bi zmogel, he-he!“

„Kâj?“ zahrešči zategnjeno psiček in pogleda nevoljno, skoroda srdito, predse. „Kâj, kâj?“ zahrešči. Zamalo se mu je zdelo, da mu kaj takega oponaša ravno mucika. „Kâj, kâj, kâj? Tega da bi ne zmogel?“ zahrešči, nato pa kar sede na zadnji nogi, s sprednjima tačicama se pa vzbne po zidu, zgrabi z gobčkom za vrvico in pogleda zmagonosno muciko, češ: „Ali zmorem ali ne, govori, hov-hov-hov-hov!“

Mucika se je smejala norčku. „Če bo, bo; če pa ne bo, pa ne bo,“ si je mislila in stala je na vseh štirih, pripravljena na beg, ako bi le preveč zaropotale klobase, kadar potegne psiček za vrvico. „Ampak, kakor rečeno, jaz že smuknem naglo na plano; ta norček pa naj gleda in čaka gospodinje, da ji ponudi kožuh v stroj ali vsaj naprodaj,“ si je rekla natihoma.

Psiček je še vedno gledal muciko, češ: „Ali zmorem ali ne, ali naj potegnem ali ne; govori, ljuba sosedo!“

„Kar potegni, mijavc, mijavc!“ mu je pokimala mucika.

Res, psiček potegne. In glej, dobre klobasice prifrčé na tla. Mucika jih naglo odtrga od vrvice in zbeži z njimi v varno zavetišče, tja v kot v veži. S klobasami pa — no, še prej — se je zvrnil pa tudi lonec z gorko vodo in se prekucnil prestrašenemu psičku — ojej! — ravno na glavo in mu jo pokrnil preko uhljev in gobčka in vratu. Voda je pljusknila na vse plati; psiček je bil ves moker. „Hovc-hovc-hovc-hovc! Mucika, ljuba mucika, pomagaj, pomagaj!“ je zatulil ves v strahu in trepetajoč klical in prosil pomoči.

Je bilo res sitno in nerodno za psička: glava mu je šla v lonec, vun pa ne. In tema kakor ponoči v kleti je bila v loncu. Skoro javkal je psiček od same žalosti, da ima tako trd in teman „klobuček“ poveznjen na glavi. „Hov-hov! Pomagaj, mucika, pomagaj!“ je klical na pomoč. Toda mucike le ni priklical, da bi stopila predenj in mu pomagala sneti tesni „klobuk“ z glave; ovbe; v njegovo največje začudenje se mu še oglasila ni.

Precej časa je vékal in tulil psiček s čudnim pokrivalom na glavi. Naposled ga zaslišijo mati. Naglih korakov pridejo v shrambo. „Mrhavna ti grda!“ zavpijejo čisto in zgrabijo jezno za metlo. — Ubogi psiček se pre-

straši, da nikoli tega. Ko se le ne more oprostiti lonca in ga že boža metla, kar pretrdo po hrbtu, se začne metati po shrambi in z glavo opletati na desno in levo. Pa butne naposled z glavo ob zid. Močno lonec zaropče. Psiček pogleda. Črepinje razbitega lonca leže po tleh, mucike in klobas pa ni nikjer. Srdita mati pa stoje pred njim, z brezovo metlo v roki in s karajočim srditim pogledom, da se jih uboga pasja para še ne upa pogledati. Milo zajavka tedaj nesrečni psiček, podvije in stisne repek, nato pa steče izpred jeznih materinih oči. Tam daleč od hiše se šele ustavi in se greje in suši na toplem solncu. Zdaj še-le dodobra izprevidi ta mali siromaček, da ni bilo prav, ker je šel krast klobase. „Hov-hov-hov! Kaj bo pa zdaj; kaj bo pa zdaj?“ zabevska in javka žalostno ter si briše s tačko objokane oči.

„Krop je razlit, lonec ubit, klobas pa ni nikjer! Pa kje so klobase, kje so klobase?“ so vpili mati po shrambi in iskali klobas. Ha, to jih je grabila jeza! Kaj bi jih ne, kdo bi se ne jezil v enakem položaju!

Mucika je še vedno čepela v varnem zavetju v veži in se mastila s preokusnimi klobasami. Pač je slišala rohneti mater v shrambi, a si je mislila: materine hude besede ne veljajo nji; vse to gre le norčku-psičku na rovaš. Hoj, domišljevala si je predrzna mucika še več: „Mijavc, mijavc! Danes bo vsaj enkrat moja nedolžnost izkazana; zdaj bodo prepričani mati, da je poredni psiček tisti, ki polize smetano, ogrize slanino, izmakne mesa kos, mijavc, mijavc! O zdaj bom spet oprana v materinih očeh, popolnoma čista; moje ime bo zopet na dobrem glasu, in zaupanje in veljavo bom uživala zopet pri hiši.“

Tako si je domišljevala predrzna in prekanjena mucika ter z veliko slastjo uživala mastne klobasice. O prav nič si ni mogla misliti, da ji je kazen takorekoč že za petami. Oj mucika, nič ni tako skrito, da bi ne bilo kdaj očito. Hó, mati niso neumni, še danes spoznajo, če že niso, da si ti večji krivec kot psiček, saj si ti psička zavedla v tatinstvo. O, prav nič ne bo veljal izgovor: saj nisem jaz kradla! Ali ne veš, kako govore ljudje: kdor drži vrečo, je prav tak tat, če ne še večji, kot tisti, ki jemlje in vsiplje vanjo. Kaj ti rečem, mucika: če je neizkušeni psiček vreden danes ene šibe, si jih zaslužila ti deset.

Mati so se še vedno hudovali in iskali klobase po shrambi. Dobro so vedeli, da jih psiček sam ni mogel pojesti. Pregledali so še enkrat vse kote v shrambi. Ahá, zdaj pa zapazijo mačkine stopinje po tleh. Nič jim ni bilo treba ugibati: „Kaj bo neumni psiček! Nihče drugi kot mače tatinsko mi je ukradlo klobase; zdaj se pa masti z njimi v kakem kotu. Ti že posvetim, mrhavna grda!“ so dejali tedaj jezno mati in sledili mačkinim stopinjam.

O, prav dobro je slišala slastnih klobasic sita mucika prihajati mater. Naglo je pa skrila ostanke preobilega kosila pod stare krpe v kotu, potem pa zapustila skrivališče in zbežala.

Predrznica je šla ravno materi naproti. Na vežnem praga jih sreča. Prav nedolžno zamijavcne in reče: „Vidite, kako sem pridkana, mijavc — mijavc! Nič nisem bila pri klobasicah na polici, nič čisto nič!“

Ali ko je mucika tako govorila, je prhala od sebe prav majcene kosčke klobas, ki so se še držali njenih belih zobkov in trdih brkic. Pa ko bi tudi teh drobljančkov ne bili opazili mati, dovolj je že dišalo po klobasah v veži, zlasti še tam iz kota. Prestregli so torej tatinsko mače na pragu, zaprli vežne dveri in šli gledat naravnost v kot, v tisto skrivališče. „O ti mrhovna, ti, grda!“ so zato zavpili ogorčeno in srdito. In prav nič niso razmišljali, nego vzeli so v roke brezovo metlo, odprli dveri in zapodili za vedno tatinsko mače od hiše. „Nikdar več se ne smeš prikazati k nam, in le raztrga naj te gladni volk, ti mrhovna, ti, grda!“ so še rohneli za njo in ji kazali brezovo metlo.

Mucika je zbežala. Daleč gori nad hišo je obstala in se ozrla nazaj, morda sme še domov, saj poslej bo pridkana. Toda ne več! Mati so še vedno stali na pragu ter ji žugali z brezovo metlo. „Mijavc - mijavc, oh kaj sem storila!“ je zajavkala takrat pregnanka in odšla žalostno proti gozdu.

Ob gozdu je pasel tisti dan pastir ovce. Kar se priplazi iz gošče sestradan volk. Bil je silovito lačen. Hotel je ukrasti ovco in jo odnesti v gozd, da bi jo ondi raztrgal in požrl. Toda čuječi pastir ga je opazil še o pravem času. Naglo naščuje nanj dva psa, da ga odženeta. Psa zarjoveta in se zakadita srdito zveri nasproti. In glejte, požrešni volk se res obrne in zbeži nazaj v gozd.

Prav takrat pa je prišla mucika pregnanka v temni gozd. Gladni volk jo zagleda. Kar naglo steče k nji in jo zgrabi. Grozno zamijavkne mucika, ko zagleda volkove zobe. O zanjo ni več rešitve iz volčjih krempljev ne uide več, to je dobro vedela. „Oh, zakaj sem kradla in še nedolžnega psička sem zapeljala v greh! Moje sestrice, oj, vsaj ve bodite pametne! Samo miške so za nas, vse drugo pa pri miru pustimo!“ Tako je še hotela vzklikniti mucika naglas, da bi jo slišale njene sestre v vasi, a že ni bilo več glasu iz gobčka, že je zaprla mrtva oči. — „Ho - ho, to je mastna klobasica!“ je renčal sestradani volk in trgal in žrl muciko pregnanko.

Psiček, ki je obstal tam daleč od hiše in se grel in sušil na toplem solncu, pa si je še vedno brisal s tačko objokane oči. Videl je, kaj se je zgodilo z ubogo muciko pregnanko. Od strahu in groze je kar trepetal. Ni se upal v hišo, še manj pa v temni gozd. Naposled se je vendar ojunčil in šel klavrno proti domu. Pa v hišo se še ni upal, ostal je na pragu in žalostno mihal z repkom. Vzprejeli so ga še v hišo, toda zaupali mu niso več kakor prej. O, to ga je bolelo! Dolgo je trpelo, preden je bilo vse poravnano in pozabljeno. Ko je bil psiček že velik pes, si je še -le pridobil zaupanje in dobro ime zopet. Takrat pa je bil postavljen za hišnega varuha. Pa pozabil ni nikdar, kaj se je zgodilo z muciko, ker je kradla klobase, in kaj bi bilo brez dvoma prišlo tudi nadenj, da se ga niso usmilili domači in ga niso vzprejeli zopet pod streho. Vedno je pravil mlajšim psičkom in malim mucikam: „Oh, krasti nikar! To je sramota in greh, pa tudi največja nesreča za vsakega, vam rečem.“

